

Aanvullende gedachtes...

n.a.v. de preek 'Waar is er hoop?' (december 2024)

Leviticus

Het bijbelboek Leviticus gaat in essentie over hoe God onder de mensen wil wonen en hoe mens en God tot elkaar kunnen komen. Centraal staat de offerdienst en de rol van de priesters in het heiligdom van de Heer.

Tijdens de preek hebben we gezien dat ook in het Nieuwe Testament de drieslag:

- Tempel
- Offer
- Priester

op Jezus wordt toegepast.

De kern van het boek Leviticus vormt hoofdstuk 16. Dat gaat over Yom Kippur, Grote Verzoendag. Het ritueel wat daar wordt beschreven over twee bokken, waarvan er één wordt geslacht als reinigingsoffer, terwijl de andere bestemd is voor Azazel in de woestijn, nadat de zonden van het volk op de bok zijn overgedragen (hier komt de term zondebok vandaan).

Het lijkt erop dat met name Mattheüs – die ook een voornamelijk Joods publiek had – in zijn beschrijving van Lucas 23 beschrijft hoe Pilatus het volk laat kiezen tussen Jezus de Messias, de Christus en Jezus Barabbas. Veel bijbelgeleerden zien hierin dat Mattheüs duidelijk wilde maken dat Jezus de vervulling is van de wetten uit Leviticus. Mattheüs 27:17 suggereert ook dat ze allebei Jezus heetten, en dat past weer bij het feit dat de bokken in Leviticus 16 *identiek* moesten zijn volgens de Joodse traditie.

Maar nog crucialer is Leviticus 17:11 als het gaat om de vervulling door Jezus van de wet (Matth. 5:17)

Want het bloed is de levenskracht van een levend wezen. Ik heb het jullie gegeven om er op het altaar de verzoeningsrite mee te voltrekken, want bloed kan, als levenskracht, verzoening bewerken.

Vervolgens zegt de bijbel over Jezus:

Jezus was de HEER - die kwam "om zijn leven te geven als losprijs voor velen" (Mattheüs 20:28).

Jesaja profeteerde dat “de HEER de ongerechtigheid van ons allen op Hem deed vallen” (Jesaja 53:6).

Bovendien profeteerde Jesaja dat de Messias zou:

- lijden “als een lam dat ter slachting geleid wordt” (Jesaja 53:7)
- “verbannen zou worden uit het land der levenden” (Jesaja 53:8)
- “Zichzelf zou geven als een schuldoffer” (Jesaja 53:10)
- “velen recht zou verschaffen, omdat Hij hun wandaden op zich nam” (Jesaja 53:11)

Het is allemaal Leviticus 16 en 17 taal, toepasbaar op Jezus.

Uiteindelijk is dit ook wat we met het avondmaal vieren: het brood wordt gebroken zoals het bokje werd geslacht. De wijn staat symbool voor het bloed dat verzoening kan bewerken, omdat het symbool staat voor het offer van ons leven.

Koninklijk Priesterschap

In 1 Petrus 2:9 worden wij een koninkrijk van priesters genoemd. Wat betekent dat?

Het was altijd de bedoeling dat Gods volk een koninkrijk van priesters zou zijn (Exodus 19:6). Toch bleef het oude Israël hardnekkig en ontbrak het toch vaak aan loyaliteit aan God. Er was verzoening nodig: het sterven van Jezus.

Jezus werd daarmee de vervulling van de voorschriften in het Oude Testament. En dat veranderde ook de positie van zijn volgelingen, de kerk. Want 1 Petrus 2:9 zegt het nog stellig:

*Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van **priesters**, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht.*

Ook op andere plaatsen lezen we over onze roeping als priesters. (bv. Openbaringen 1:5; 5:10; 20:6). Daarom duiken we in dit ‘bonusmateriaal’ dieper in die rol van Priester.

De opdracht van een priester in het Oude Testament was veelzijdig en draaide om bemiddeling tussen God en het volk, uitleggen van de Wet van God, en het dienen in de eredienst.

---

1. Bemiddeling tussen God en het volk

De priester had de taak om offers te brengen voor de zonden van het volk en zo verzoening te bewerkstelligen.

- **Leviticus 16:15-16** (Grote Verzoendag):

Daarna moet hij de bok voor het reinigingsoffer van het volk slachten, en het bloed naar de heilige ruimte achter het voorhangsel brengen. Met het bloed moet hij hetzelfde doen als met het bloed van de stier: hij moet het op de verzoeningsplaat en op de grond ervoor sprenkelen. Zo voltrekt hij aan de heilige ruimte de verzoeningsrite voor de onreinheden en overtredingen van de Israëlieten, voor al hun zonden. Hetzelfde moet hij doen met het voorste deel van de ontmoetingstent, die in hun kamp staat, te midden van alle onreinheid van het volk.

De priester trad op als bemiddelaar door de zonden van het volk symbolisch over te dragen via offers.

- **Hebreeën 5:1** (Terugblik op het priesterschap):

Ieder mens die tot hogepriester wordt gekozen, behartigt de belangen van de mensen bij God: hij brengt gaven en offers voor hun zonden.

---

2. Onderwijzen van de wet

De priesters waren verantwoordelijk voor het onderwijzen van Gods wetten aan het volk, zodat bekend was wat de standaard van Gods heiligheid is.

- **Leviticus 10:10-11:**

Jullie moeten onderscheid kunnen maken tussen wat heilig is en wat niet, tussen wat rein is en wat onrein, en de Israëlieten uitleg geven over alle bepalingen die de HEER bij monde van Mozes aan hen bekendgemaakt heeft.'

Priesters zorgden ervoor dat het volk wist hoe ze in overeenstemming met Gods wil moesten leven.

- **Maleachi 2:7:**

Kennis ligt op de lippen van de priester en uit zijn mond verlangt men onderricht, want hij is een bode van de HEER van de hemelse machten.

De priester fungeerde als een leraar.

---

3. Het uitvoeren van de eredienst

De priester had de taak om de offers te brengen en te dienen in de tabernakel (later de tempel).

- **Numeri 18:7:**

Maar jij en je zonen verrichten alle priesterlijke taken bij het altaar en in de ruimte achter het voorhangsel. Dat is jullie werk. Ik geef jullie het priesterschap als een geschenk. Iedere onbevoegde daarentegen die te dicht bij het heiligdom komt zal gedood worden.'

Dit wijst op het exclusieve recht en de heilige opdracht van de priesters om te dienen in het heiligdom.

- **2 Kronieken 29:11:**

Aan het werk nu, mijn zonen, want u bent door de HEER uitgekozen om voor Hem dienst te doen en Hem offers te brengen.

Dit benadrukt de eredienst als centrale rol.

Een specifieke taak in het uitvoeren van de eredienst was het uitspreken van de zegen, zoals we dat lezen in Numeri 6.

- **Numeri 6:23-25:**

'Zeg tegen Aäron en zijn zonen dat zij de Israëlieten met deze woorden moeten zegenen: "Moge de HEER u zegenen en u beschermen, moge de HEER het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn, moge de HEER u zijn gelaat toewenden en u vrede geven." Wanneer zij mijn naam over het volk uitspreken, zal Ik de Israëlieten zegenen.'

Conclusie

De priester vervulde een essentiële rol in de eredienst, als bemiddelaar en leraar van het volk. Ze zorgden voor verzoening met God, onderwezen de wet, en bewaakten de heiligheid van de eredienst. Deze taken stonden centraal in het verbond tussen God en Israël.

Vragen en opdrachten

1. Persoonlijke reflectie

- Wat betekent het voor jou persoonlijk dat je volgens 1 Petrus 2:9 een "koninklijk priester" bent? Hoe beïnvloedt dit jouw leven als christen?

2. De rol van een priester in het Oude Testament

- Het document beschrijft drie hoofdrollen van priesters: bemiddeling, onderwijs en eredienst. Welke van deze rollen spreekt jou het meest aan, en waarom?

3. Vergelijking met het Nieuwe Testament

- Hoe zie je de overgang van de priesterlijke rol in het Oude Testament naar de vervulling in Jezus Christus en uiteindelijk in de kerk? (Zie 1 Petrus 2:5 en Hebrëeën 5:1.)

4. Gemeenschappelijke opdracht

- Hoe kunnen wij als christelijke gemeenschap onze roeping als "koninkrijk van priesters" in praktijk brengen in onze kerken, wijken of samenleving? Bedenk praktische voorbeelden.

5. Bijbelse opdracht toepassen

- Leviticus 10:10-11 noemt het belang van onderscheid maken tussen wat heilig en onheilig is. Hoe pas je dit principe toe in een wereld waarin normen en waarden vaak vervagen?

Priester, Profeet, Koning

Traditioneel worden er meer rollen genoemd als onderdeel van onze identiteit:

- Priester
- Profeet
- Koning

Vandaar ook 'koninklijk priesterschap' bijvoorbeeld in 1 Petr. 2:9.

De gedachte dat de mens een rol heeft als priester, profeet en koning is een theologische interpretatie die voortkomt uit verschillende passages in de Bijbel, maar wordt niet letterlijk zo geformuleerd.

Deze drie rollen vinden hun oorsprong in de hof van Eden, voor de zondeval. Voor alle rollen geldt ook dat Jezus hierin de vervulling was en de weg weer mogelijk maakte zodat wij weer in deze rol konden en kunnen staan.

De basis voor deze driedelige roeping kan als volgt worden verklaard:

1. De rol van de mens als priester

- **Genesis 2:15:** De HEER God bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken.
Hier wordt de mens geroepen om zorg te dragen voor de schepping, wat doet denken aan een priesterlijke taak: dienen en bewaken in relatie tot God.
- **1 Petrus 2:9:** Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht.
Dit toont dat gelovigen in Christus een priesterlijke roeping hebben, verwijzend naar een opdracht die in de schepping al zichtbaar is.

---

2. De rol van de mens als profeet

- **Genesis 1:28:** "Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder uw gezag..."
De mens is geschapen naar Gods beeld (Genesis 1:27) en geroepen om Gods wil te verkondigen en door te geven aan de wereld, wat een profetische dimensie heeft.
- **Deuteronomium 18:15:** Hij zal in uw midden steeds weer een profeet laten opstaan, een profeet zoals ik. Naar hem moet u luisteren.

3. De rol van de mens als koning

- **Genesis 1:27-28:** God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij de mensen. Hij zegende hen en zei tegen hen: 'Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder je gezag: heers over de vissen van de zee, over de vogels van de hemel en over alle dieren die op de aarde rondkruipen.'
  - **Openbaring 5:10:** U hebt voor onze God uit hen een koninkrijk gevormd en hen tot priesters gemaakt. Zij zullen als koningen heersen op aarde.
-

Samenvattend

De combinatie van priester, profeet en koning komt voort uit het feit dat de mens geschapen is naar Gods beeld en geroepen is tot een relatie met Hem (priesterlijk), tot het spreken en handelen naar Zijn wil (profetisch), en tot het beheren van Zijn schepping (koninklijk). Dit wordt in het bijzonder zichtbaar in Jezus, die deze drie rollen vervult.